

TỶ LỆ MẮC VIÊM BỜ MI DO DEMODEX VÀ MỘT SỐ YẾU TỐ LIÊN QUAN Ở BỆNH NHÂN TẠI BỆNH VIỆN MẮT NGHỆ AN

Trần Tất Thắng¹, Nguyễn Sa Huỳnh¹

TÓM TẮT

Mục tiêu nghiên cứu: Xác định tỷ lệ mắc và một số yếu tố liên quan đến viêm bờ mi do ký sinh trùng Demodex. **Phương pháp nghiên cứu:** Mô tả cắt ngang tiến hành trên 33 bệnh nhân đã được khám, chẩn đoán và điều trị viêm bờ mi do ký sinh trùng Demodex tại Bệnh viện Mắt Nghệ An trong thời gian từ tháng 1 năm 2021 đến tháng 4 năm 2021. **Kết quả:** Tỷ lệ mắt có triệu chứng viêm bờ mi do Demodex xét nghiệm dương tính chiếm tỷ lệ 72,73%, nhóm 30-45 tuổi chiếm 57,58%. nữ chiếm 66,67%; nam chiếm 33,33%, nông thôn chiếm 54,55%; thành thị chiếm 36,36%, nhóm nông dân 42,42%; công nhân 30,30%. ảnh hưởng của các yếu tố môi trường: khói bụi chiếm 45,45%; hóa chất chiếm 24,24% và nguồn nước ô nhiễm chiếm 12,12%, có dùng các yếu tố thuận lợi gặp hầu hết ở nữ giới chiếm 40,91%

Từ khóa: Viêm bờ mi, Demodex.

SUMMARY

PREVALENCE OF DEMODEX BLEPHARITIS AND SOME RELATED FACTORS OF PATIENTS AT NGHE AN EYE HOSPITAL

Objectives: Find out factors related to Demodex blepharitis. **Subjects and methods:** A cross-sectional description conducted on 33 patients who were examined, diagnosed and treated for Demodex blepharitis at Nghe An Eye Hospital from January 2021 to April 2021. **Results:** The proportion of eyes with symptoms of blepharitis caused by Demodex testing positive accounted for 72.73%, the group of 30-45 years old accounted for 57.58%. female accounted for 66.67%; male accounted for 33.33%, rural area accounted for 54.55%; cities accounted for 36.36%, farmers group 42.42%; workers 30.30%. the influence of environmental factors: smoke and dust account for 45.45%; chemicals accounted for 24.24% and polluted water sources accounted for 12.12%, with the use of favorable factors, most women accounted for 40.91%.

Key words: Blepharitis, demodex.

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Viêm bờ mi là viêm của một phần trước mi, một trong những bệnh phổ biến, có thể gặp ở cả nam và nữ, các lứa tuổi và dân tộc khác nhau [2]. Có nhiều cách phân loại viêm bờ mi khác nhau, theo nguyên nhân có thể chia viêm bờ mi

do nấm, vi rút, vi khuẩn, Demodex...[4]

Ở Việt Nam viêm bờ mi do Demodex là căn bệnh thường gặp, bệnh thường có biểu hiện qua các triệu chứng khó chịu như kích ứng mắt và mi mắt, cảm giác cộm, nóng rát, ngứa, đỏ mắt, chảy nước mắt, sợ ánh sáng, hay mỏi mắt khi nhìn tập trung lâu và nhiều khi ảnh hưởng đến chất lượng thị lực của người bệnh, bệnh hay tái phát [3]. Điều trị viêm bờ mi do Demodex đòi hỏi sự chăm sóc đặc biệt về vệ sinh cá nhân, chăm sóc tại chỗ, toàn thân, các biện pháp sử dụng các thuốc khác nhau và điều trị các triệu chứng phối hợp cũng như sự kiên trì của thầy thuốc và bệnh nhân [6]. Xác định tỷ lệ mắc và một số yếu tố liên quan đến viêm bờ mi do ký sinh trùng Demodex của bệnh nhân tại Bệnh viện mắt Nghệ An.

II. ĐỐI TƯỢNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

2.1 Đối tượng nghiên cứu. 33 bệnh nhân đã được khám, chẩn đoán và điều trị viêm bờ mi do ký sinh trùng Demodex tại Bệnh viện Mắt Nghệ An trong thời gian từ tháng 1 năm 2021 đến tháng 4 năm 2021. Xác định viêm bờ mi do Demodex bằng soi tươi.

2.2. Phương pháp nghiên cứu: Nghiên cứu mô tả cắt ngang.

2.3. Chỉ tiêu nghiên cứu. Khám sàng lọc bệnh nhân

Đánh giá triệu chứng lâm sàng, cận lâm sàng
Thăm khám các biến chứng.

Đánh giá nguyên nhân

III. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU

Dựa theo kết quả thăm khám lâm sàng và cận lâm sàng, tổng số 33 bệnh nhân viêm bờ mi do Demodex thì có 48 mắt dương tính với Demodex (chiếm tỷ lệ 72,73%), số mắt còn lại âm tính với Demodex là 18 mắt (chiếm 27,27%)

3.1. Đặc điểm về tuổi

Bảng 1. Phân bố bệnh nhân theo tuổi

Độ tuổi	Số bệnh nhân	Tỷ lệ
<30	01	3,03%
30-45	19	57,58%
45-60	10	30,3%
>60	03	9,09%
Tổng số	33	100%

Tuổi của nhóm tham gia nghiên cứu phân ra thành 4 nhóm chính. Tỷ lệ từng nhóm như sau: < 30 tuổi chiếm 3,03%, từ 30-45 tuổi chiếm nhiều nhất 57,58%, từ 45-60 tuổi chiếm 30,3% và <60

¹Bệnh viện Mắt Nghệ An

Chịu trách nhiệm chính: Trần Tất Thắng

Email: Thangmatna@gmail.com

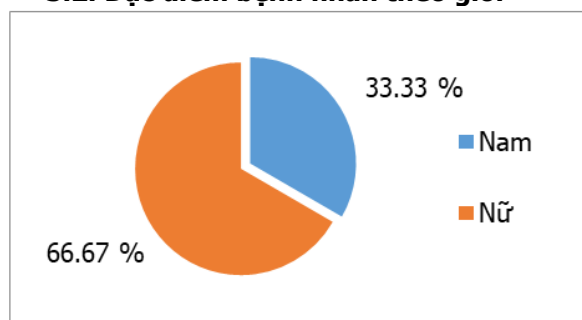
Ngày nhận bài: 30.5.2022

Ngày phản biện khoa học: 22.7.2022

Ngày duyệt bài: 29.7.2022

tuổi chiếm 9,09%. Như vậy, độ tuổi trung niên chiếm ưu thế, ít gặp ở độ người trẻ và người già.

3.2. Đặc điểm bệnh nhân theo giới

Biểu đồ 1: Tỷ lệ bệnh nhân viêm bờ mi do Demodex theo giới tính

Giới tính nữ chiếm tỷ lệ cao hơn (66,67%) so với nam (33,33%).

3.3. Đặc điểm nghề nghiệp

Bảng 2. Phân bố bệnh nhân theo nghề nghiệp

Nghề nghiệp	Số bệnh nhân	Tỷ lệ
Nông dân	14	42,42%
Công nhân	10	30,3%
Văn phòng	5	15,15%
Khác (học sinh, hưu trí,..)	4	12,12%
Tổng số	33	100%

Tỷ lệ mắc bệnh có liên quan đến nghề nghiệp, nhóm nông dân chiếm 42,42%, nhóm công nhân 30,3%, nhóm văn phòng 15,15% và nhóm khác chiếm 12,12%.

3.4. Đặc điểm về địa dư

Bảng 3. Phân bố bệnh nhân theo địa dư

Địa dư	Số bệnh nhân	Tỷ lệ
Nông thôn	18	54,55%
Miền núi	01	3,03%
Thành phố	12	36,36%
Vùng biển	02	6,06%
Tổng số	33	100%

Như vậy, tỷ lệ mắc bệnh ở nông thôn chiếm nhiều nhất 54,55%, thấp nhất là vùng miền núi 3,03%

3.5. Ảnh hưởng môi trường

Bảng 4. Phân bố bệnh nhân theo ảnh hưởng của môi trường

Môi trường	Số bệnh nhân	Tỷ lệ
Nguồn nước ô nhiễm	4	12,12%
Khói bụi	15	45,45%
Hóa chất	8	24,24%
Không xác định	6	18,18%
Tổng số	33	100%

Tỷ lệ bệnh nhân mắc bệnh có môi trường bị ô nhiễm bởi các yếu tố: khói bụi chiếm tỷ lệ cao

nhất 45,45%, hóa chất 24,24%, các yếu tố khác chiếm 18,18%, nguồn nước chiếm 12,12%,

3.6. Ảnh hưởng do yếu tố thuận lợi (bệnh nhân sử dụng mỹ phẩm, các phương pháp làm đẹp như: nổi mi...)

Bảng 5. Phân bố bệnh nhân theo yếu tố thuận lợi

Yếu tố kích thích	Số bệnh nhân	Tỷ lệ
Có dùng	9	40,91%
Không có gì	24	59,09%
Tổng số	22	100%

Theo nghiên cứu bệnh nhân có dùng các yếu tố thuận lợi như mỹ phẩm, phương pháp làm đẹp như nổi mi... 100% là nữ. Tỷ lệ có dùng các yếu tố thuận lợi chiếm 40,91%.

IV. BÀN LUẬN

Tỷ lệ mắt có triệu chứng viêm bờ mi do Demodex xét nghiệm dương tính chiếm tỷ lệ 72,73%, cao hơn nghiên cứu của tác giả Tạ Thị Ngọc (2018).

3.1. Phân bố theo tuổi và giới: Tuổi của nhóm tham gia nghiên cứu được phân thành 3 nhóm, trong đó nhóm tuổi từ 30-45 chiếm ưu thế 57,58%. Nữ giới chiếm Tỷ lệ cao hơn trong tổng số mắc bệnh (66,67%). Điều này phù hợp với đề tài nghiên cứu của Stephanie R Fromstein, Jennifer S Harthan (2018), do Demodex là bệnh thường gặp ở người trẻ tuổi và thường gặp ở nữ giới, sự phân bố này cho thấy yếu tố liên quan như mỹ phẩm, các phương pháp làm đẹp: nổi mi, có ảnh hưởng tới bệnh.

3.2. Phân bố theo nghề nghiệp: Tỷ lệ mắc bệnh gặp nhiều ở nhóm làm nghề nông dân (42,42%) và công nhân (30,30%). Môi trường làm việc của người nông dân và công nhân tiếp xúc thường xuyên với khói, bụi, đất, bùn, các nghiên cứu Tạ Thị Ngọc (2018) và Mark S. Milner (2017) cũng cho kết quả tương tự.

3.3. Phân bố theo địa dư: Nghiên cứu của chúng tôi cho thấy Tỷ lệ mắc bệnh phân bố tập trung ở vùng nông thôn 54,55% và thành phố 36,36%, nghiên cứu của Wesolowska M, Knysz B, Reich A, et al (2015) cũng cho kết quả tương đồng.

3.4. Phân bố theo yếu tố môi trường: Tỷ lệ bệnh nhân mắc bệnh sống trong môi trường khói bụi chiếm 45,45%. Cho thấy sự liên quan giữa vùng miền và nghề nghiệp với yếu tố môi trường. Nông dân và công nhân là 2 nhóm tập trung chủ yếu ở nông thôn và thành thị, có môi trường làm việc tiếp xúc nhiều với hóa chất và khói bụi, các nghiên cứu khác cũng cho kết luận tương tự [5], [7], [9].

3.5. Phân bố theo yếu tố thuận lợi: Có

40,91% tỷ lệ bệnh nhân sử dụng các yếu tố thuận lợi như: mỹ phẩm, nổi mi...và có tới 15,15% bệnh nhân mắc Demodex ở cả vùng da: mặt, đầu,... Bệnh nhân mắc bệnh viêm bờ mi và vùng da mặt hầu như gặp ở trường hợp nữ giới và có thời gian dùng mỹ phẩm với mục đích điều trị mụn, nám, trắng da và dùng các phương pháp làm đẹp như nổi mi [3].

V. KẾT LUẬN

- Tỷ lệ mắt có triệu chứng viêm bờ mi do Demodex xét nghiệm dương tính chiếm tỷ lệ 72,73%

- Tỷ lệ bệnh viêm bờ mi do Demodex theo tuổi: nhóm 30-45 tuổi chiếm 57,58%

- Tỷ lệ bệnh viêm bờ mi do Demodex theo giới: nữ chiếm 66,67%; nam chiếm 33,33%

- Tỷ lệ bệnh viêm bờ mi do Demodex theo địa dư: nông thôn chiếm 54,55%; thành thị chiếm 36,36%

- Tỷ lệ bệnh viêm bờ mi do Demodex theo nghề nghiệp: nhóm nông dân 42,42%; công nhân 30,30%

- Tỷ lệ bệnh viêm bờ mi do Demodex ảnh hưởng của các yếu tố môi trường: khói bụi chiếm 45,45%; hóa chất chiếm 24,24% và nguồn nước ô nhiễm chiếm 12,12%

- Tỷ lệ bệnh viêm bờ do Demodex có dung các yếu tố thuận lợi gặp hầu hết ở nữ giới chiếm 40,91%

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. **Cheng AM, Sheha H, Tseng SC (2015)**. Recent advances on ocular Demodex infestation. *Curr Opin Ophthalmol* 2015;26:295-300.
2. **Đỗ Như Hân (2012)**, Bệnh của mi mắt, *Nhãn khoa Tập 2*
3. **Viện sốt rét – Ký sinh trùng – Côn trùng TP HCM (2015)**, Điều trị các triệu chứng lâm sàng ở mắt do nhiễm Demodex folliculorum bằng ivermectin, NXB Y học
4. **Nguyễn Đức Anh (2019)**, Cẩm nang nhãn khoa lâm sàng (sách dịch), NXB Y học.
5. **Nguyễn Thị Bình (2013)**, Demodex và kỹ thuật xét nghiệm tìm Demodex, NXB Y học.
6. **Tạ Thị Ngọc (2018)**, “Đặc điểm lâm sàng, cận lâm sàng và kết quả điều trị viêm bờ mi do Demodex bằng Ivermectin”, luận văn cao học, bệnh viện Mắt Trung Ương.
7. **Mark S. Milner, Kenneth A. Beckman, Jodi I. Luchs (2017)**. Dysfunctional tear syndrome: dry eye disease and associated tear film disorders – new strategies for diagnosis and treatment. *Curr Opin Ophthalmol*. 2017 Jan; 28(Suppl 1): 3–47.
8. **Stephanie R Fromstein, Jennifer S Harthan (2018)**, Demodex blepharitis: clinical perspectives. *Clin Optom (Auckl)*; 10: 57–63.
9. **Wesolowska M, Knysz B, Reich A, et al (2015)**, Prevalence of Demodex spp. in eyelash follicles in different populations. *Arch*; 10:319-324.

NHÂN MỘT TRƯỜNG HỢP U TUYẾN CẬN GIÁP TÁI DIỄN LẠC CHỖ TRONG TRUNG THẤT TRÊN

Nguyễn Quang Trung^{1,2}, Nguyễn Duy Thắng^{1,2},
Nguyễn Thị Thanh Hương², Nguyễn Văn Hùng²

TÓM TẮT

U tuyến cận giáp lạc chỗ là 1 trường hợp hiếm gặp. Chúng tôi báo cáo 1 trường hợp u tuyến cận giáp tái diễn lạc chỗ trong trung thất. Bệnh nhân nữ, 54 tuổi, được chẩn đoán u tuyến cận giáp dưới trái, đã phẫu thuật lấy u. Tuy nhiên sau phẫu thuật, theo dõi trong 3 tháng, nồng độ canxi máu và PTH máu vẫn duy trì ở mức cao, bệnh nhân được tiến hành siêu âm và chụp cắt lớp vi tính cổ ngực xác định có khối u vị trí sau động mạch dưới đòn trái. Tiến hành nội soi trung thất lấy được khối u hồng nhạt, kích thước 2x2x3.5cm, giải phẫu bệnh là u tuyến cận giáp lành

tính. Xét nghiệm PTH ngay trước phẫu thuật và sau lấy u 20 phút cho thấy nồng độ PTH máu giảm lớn hơn 50%. Bệnh nhân được theo dõi sau phẫu thuật có PTH và canxi máu về bình thường sau 6 ngày.

Từ khóa: U tuyến cận giáp lạc chỗ, U tuyến cận giáp tái diễn.

SUMMARY

A CASE REPORT OF RECURRENT SUPERIOR MEDIASTINAL ETOPIIC PARATHYROID ADENOMA

Parathyroid adenoma is a rare case. We report a case of recurrent, ectopic parathyroid adenoma in the mediastinum. A 54 - year- old female, was diagnosis the left inferiorparathyroid gland, and she had surgery to remove this gland. However, after 3-month follow-up, concentration of PTH and calciemia concentration remained high, and the patient was performed with ultrasound and computed tomography to identify a tumor located behind the left subclavian artery. Endoscopic thoracoscopic surgery discovered a tumor, size 2x2x3.5cm, pathology is parathyroid

¹Trường Đại Học Y Hà Nội

²Bệnh viện Đại Học Y Hà Nội

Chịu trách nhiệm chính: Nguyễn Quang Trung

Email: Trungtmh@gmail.com

Ngày nhận bài: 1.6.2022

Ngày phản biện khoa học: 26.7.2022

Ngày duyệt bài: 2.8.2022